

EESTI KIRJANDUS
1931

EESTI KIRJANDUS

EESTI KIRJANDUSE SELTSI VÄLJAANNE

TOIMETUS:

P. A R I S T E , H. K R U U S ,
A. S A A R E S T E , F R . T U G L A S

TEGEV JA VASTUTAV TOIMETAJA J. V. VESKI

KAHEKÜMNE-VIIES AASTAKÄIK
1931

EESTI KIRJANDUSE SELTSI KIRJASTUS

„Postimehe“ trükk, Tartus 1931.

Kuukirja Eesti Kirjanduse XXV (1931.) aastakäigu sisu.

Kirjandus ja ajalugu.

	Lk.
Arthur Adson, Eesti romaani- ja jututoodang a. 1930.	311—330
Aug. Anni, Kreutzwald'i kalendrijutud	567—577, 625—638
—, Soome kirjandus Eestis	71—87
—, Soome ringvaade	335—344
M. J. Eisen, Isiklikke mälestusi soome-eesti kultuurilistest kokkupuutumistest 50 aasta eest ja neile järgneval ajal	169—185
K. A. Hindrey, 70-aastane Jürgenstein. (Pildiga.)	545—548
Ed. Hubel, Eesti näitekirjandus 1930. aastal	193—202
Eerik Laid, Kodumaa asustus muinasajal. (Joonistega.)	353—367
—, Laadoga ala etnograafilised olud nooremal raua-ajal.	528—538
Leo Leesment, Kihnlaste hülgepüügist	652—659
M. Lepik, F. R. Faehlmann'i osast „Kalevipojas“	416—424
O. Liiv, Mõningaid Soome ja Eesti ajaloo-uurimise ühisküsimusi	5—29
Ants Oras, Mõtteid tõlkekirjanduse puhul	609—617
—, Prantsuse süllaabilise värsimõõdu, eriti aleksandriini, edasiandmisest eesti keeles	373—379
August Palm, Soome Kirjanduse Selts 1831—1931. (Piltidega.)	136—157, 202—220
M. Sillaots, Jakob Mändmets. (Pildiga.)	1—4
Aino Suits, Lönnrot'i ja Faehlmann'i kokkupuuteid ja ühiseid harrastusi	157—169
Gustav Suits, Soome ja eesti kirjandusuurimise ligendamisest	330—334
K. E. Sõõt, Jakob Hurda elamud Tartus. (Piltidega.)	472—485
N. Tann, Rudolf Tobias'e elust ja loomingust. (Piltidega.)	431—444
Friedebert Tuglas, Eesti novellikirjandus 1930	65—70
—, Tervitus lahe tagant	129—136
Oskar Urgart, Andres Saal 70-aastane. (Pildiga.)	305—311, 367—373
—, Reisukirjeldise minevikust ja olevikust	577—585
—, Täiendusi ja õiendusi artiklile „Andres Saal 70-aastane“. (Pildiga.)	485—487
Juhan Vasar, Soome asustusest Eestis XVII sajandi keskel	549—567, 639—652
Paul Viires, Friedebert Tuglas'e ilukirjanduslik stiil 401—416, 449—464, 497—506.	617—625
H. Visnapuu, Eesti luule 1930	257—266

Rahvateadus, folkloor.

A. Anni, „Kanteletari“ tõlke nimetuse asjus	251—253
M. J. Eisen, Kellad	424—431, 464—472, 519—528
August Palm, M. J. Eisen — Eesti vanasõnad	344—348

H. Paukson, Kanteletar, I osa	245—251
Elmar Päss, Kaarle Krohn — Tunnelmarunojen tutkimuksia I	607—608
V. Ridala-Grünthal, Eesti rahvaluule keelest	266—286
Eduard Treu, Välimõjudest Eesti pääsukeselauludes. (Joonisega.)	506—519

Keel.

P. Ariste, Nils-Herman Lindberg — Läroboki svenska. Lehrbuch der schwedischen Sprache. Rootsi keele õppe- raamat	127—128
Lauri Kettunen, „Viro“ ja „Eesti“ Soomes	659—668
Julius Mägiste, Lauri Kettunen — Suomen murteet II	397—398
—, Soome keele osa eesti kirjakeele arendamisel 87—118.	221—245
Albert Saareste, Kumb eesti murdeist soomele on lähem: põhjaeesti või lõunaeesti?	29—44
M. Tedre, Herbert Haljaspõld — Võõrsõnade leksikon	685—688

Kirjanduse arvustus.

K. Aben, Karl Skalbe — Põhjaneitsi	381—386
Paul Ariste, Albert Saareste ja A. R. Cederberg — Valik eesti kirjakeele vanemaid mälestisi	294—295
—, Õpetatud Eesti Seltsi Aastaraamat (1929. a. kohta).	493—494
A. Audova, Eesti Karskusliidu väljaandeid E. Elisto'lt, H. Koppel'ilt, G. Laja'lt	447—448
—, A. Sossi — Jookide valmistamine kodusel teel	496
P. Hamburg, August Jakobson — Kolme vaeva tee	296—299
—, Richard Janno — Sinine ümbrik	676
—, Maria Jotuni — Argjelu	444—445
—, Arvid Järnefelt — Greeta ja tema Issand	489—490
—, Pedro Krusten — Öllis vale	54—56
—, Johannes Lapp — Vabaduse eest	602—606
—, Oskar Luts — Kuidas elate?	188—191
—, Oskar Luts — Vanad teerajad	188—190
—, Mait Metsanurk — Fr. Arraste & Pojad	122—126
—, Mait Metsanurk — Valge pilv	253—255
—, Mats Mõtslane — Mäng	596—598
—, J. S. Panius — Kodus ja võõrsil	396
—, Jaan Pert — Draamastuudio 1920—1930.	495—496
—, Arno Raag — Kaduval teel	191—192
—, Helene Ranna — Keha ja vaim	677—680
—, Richard Roht — Elu on ilus	539—543
H. Jänes, Géza Lampérth ja László Bárány — Petõfi Seltsi pidulik istung Egeris 27. aprillil 1930. a.	47—48
A. Kurlents, Ühest tõlkelaenust (M. Mõtslase „Külaotsa Hannes“)	49—50
Bernhard Linde, A. Antson ja R. Sirge — Tänapäeva Venemaa	299—304
—, Jaan Pert — August Jansen	682—685
—, Koidula kirjad omakseile 1873—1886	387—394
—, Oskar Kurvits — I Eesti polk	60—62
D. Palgi, Johannes Ruven — Võitlus	680—682
August Palm, E. Aspelin-Haapkylä — Tutkielmia kirjallisuudesta ja kuvaamataidesta	488—489

August Palm , Knut Hamsun — Müsteeriumid	585—586
—, Knut Hamsun — Viimne rõõm	586—588
H. Paukson , Erni Hiir — Kodutee	598—602
—, Hendrik Adamson — Tõus ja mõõn	674—675
—, Hugo Raudsepp — Põrunud aru õnnistus	348—352
—, Henrik Visnapuu — Puuslikud	50—53
H. Raudsepp , Ühe „literaarse laenu“ õienduseks	400
D. Rootsman , Täiendav märkus arvustisele lisaks E. Õpiku raamatu kohta „Päike“	128
August Sang , Ühest plagiaadist (M. Mõtslase „Hilda Kõre- vares“)	591—596
M. Sillaots , Alphonse Daudet — Kirjad minu veskiilt	379—380
—, André Gide — Vatikani keldrid	185—186
—, Oliver Goldsmith — Wakefieldi kirikuõpetaja	538—539
—, J. P. Jacobsen — Niels Lyhne	118—120
—, Aino Kallas — Valge laev	394—395
—, Mait Metsanurk — Elu murrab sisse	671—674
—, Bernard Shaw — Tagasi Metuusala juurde	289—292
—, Agnes Taar — Emake maamuld	606—607
—, Friedebert Tuglas — Karl Rumor-Ast	187—188
—, Friedebert Tuglas — Toompea vanglas	352
J. Silvet , Elsa Enäjärvi — Vana rõõmus Inglismaa	58—60
—, Fairy Tales from Baltic Shores	293—294
—, William Shakespeare — Taani prints Hamlet	287—289
N. Treumuth , Õpetatud Eesti Seltsi Aastaraamat (1929. a. kohta)	491—493
Oskar Urgart , August Alle — Ummiklained	589—591
—, Valter Uibopuu — Suletud ring	56—58
August Vaga , Adolf Heilborn — Darwin	398—400
A. Vaigla , Juhani Aho — Kas mäletad — ?	44—46
—, Jānis Jaunsudrabiņš — Valge raamat	445—447
—, K. Kider — Ärimehhe veri	126—127
—, J. W. Mackall — Vergilius ja tema tähendus nüüdis- maailmale	669—671
—, N. Ognev — Kostja Rjabtsevi päevik	120—122
—, A. Saal — Valgus hommikust	186—187
—, Reino Silvanto — Soome	380—381

Pildid ja joonised.

A. E. Ahlqvist	lk. 145 ees
A. Anttila	177 „
E. Aspellin-Haapkylä	161 „
Eesti taimkonna põhivormid	357
A. Genetz-Jännes	lk. 161 ees
Jakob Hurda elamud Tartus	475, 477, 479, 482
A. Jürgenstein	lk. 545 ees
Kiviaja leidude levimine Eestis	356
Julius Krohn	lk. 145 ees
Kaarle Krohn	177 „
Elias Lönnrot	145 „
J. Mändmets	1 „
Pääsukeselaulude esinemisalad Eestis	507
Rauaaja leidude levimine Eestis	360, 361, 363
F. V. Rothsten	lk. 161 ees

	Lk.
A. Saal	lk. 305 ees
A. Saal abikaasaga	486
J. V. Snellmann	lk. 145 ees
Soome Kirjanduse Seltsi maja Helsingis	" 129 "
V. Tarkiainen	" 177 "
Rudolf Tobias ja ta vanemad	" 433 "
E. A. Tunkelo	" 177 "
Y. S. Yrjö-Koskinen	" 161 "

Üleskutsed, aruanded.

Eesti Haridusliit, Informatsioon	448
Eesti Rahvaluule Arhiiv, Aruanne rahvaluule kogumisest 1930. a.	63—64
K.-o.-ü. „Loodus“, Eesti algupäraste romaanide võistlus 1932.	543—544
Albert Saareste, Neljas üleskutse keeleliste andmete kogumiseks	62—63
Ülikooli Taimahaiguste-katsejaam, Eestipäraste seeneni- mede ümber	255—256

Kaasanne.

Eesti raamatute üldnimestik 1929. a. alates — 1930. a. novembrist
1931. a. oktoobrini (lk. 217—328).